

**WYNIKI DIAGNOZY
POTRZEB EDUKACYJNYCH
NAUCZYCIELI WOJEWÓDZTWA
PODLASKIEGO
W ZAKRESIE DOSKONALENIA
ZAWODOWEGO**

BIAŁYSTOK CZERWIEC 2010

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) kurator oświaty wykonując zadania i kompetencje w zakresie oświaty m.in. bada potrzeby nauczycieli w zakresie doskonalenia.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200, poz. 1537) do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia prowadzonych przez samorząd województwa należy opracowywanie, we współpracy z organami sprawującymi nadzór pedagogiczny, priorytetów doskonalenia zawodowego nauczycieli w województwie.

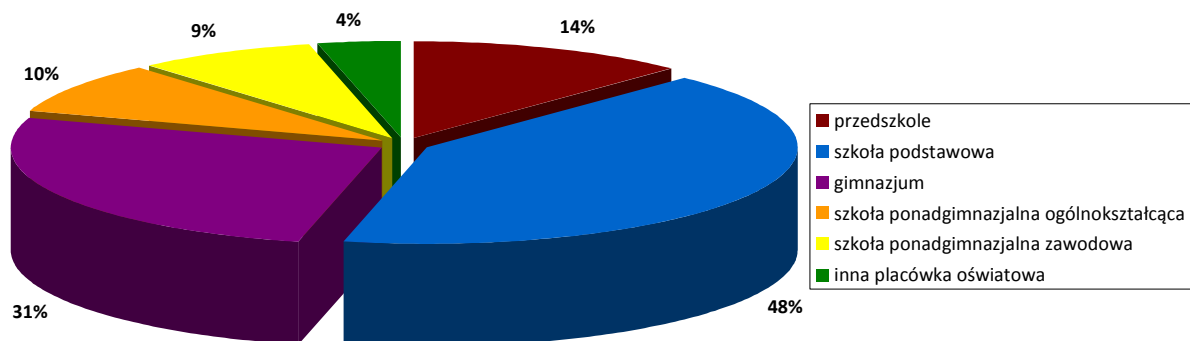
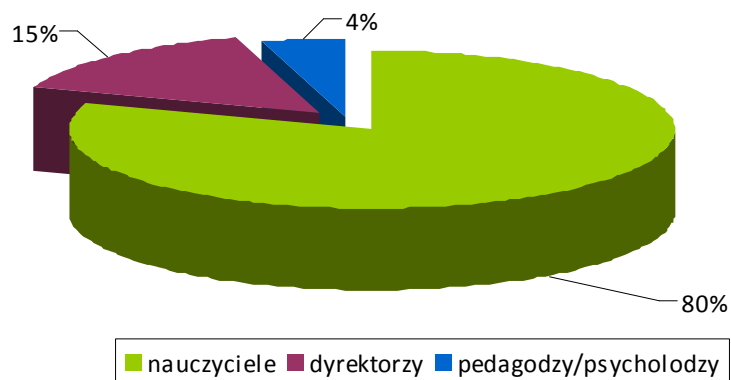
Badanie potrzeb edukacyjnych nauczycieli województwa podlaskiego odbyło się za pomocą ankiety diagnozującej, w opracowaniu której uczestniczyli konsultanci w pięciu publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli: Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku, Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach, Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego w Suwałkach oraz Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łomży.

Celem badania było określenie potrzeb i oczekiwań kadry kierowniczej i nauczycieli podlaskich szkół i placówek w zakresie doskonalenia zawodowego. Pytania ankietowe zgrupowane były w obszarach: zarządzanie, kształcenie, wychowanie i inne. Ankieta stwarzała też możliwość przedstawienia również tych oczekiwań respondentów, które nie zostały ujęte w poszczególnych obszarach tematycznych

Badanie zostało przeprowadzone w terminie od 6 kwietnia do 21 kwietnia 2010 r. on-line, a dostęp do ankiety możliwy był poprzez witryny internetowe Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku oraz Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łomży.

Szkoły i placówki województwa podlaskiego zostały poinformowane o przeprowadzanej diagnozie pismem Podlaskiego Kuratora Oświaty SPiKU-077/6/2010 z dnia 06.04.2010 rozesłanym do szkół drogą elektroniczną.

Ogólna liczba respondentów uczestniczących w badaniu: 3192.

Analizując wskazania dokonane w poszczególnych obszarach można wyszczególnić tematy, które otrzymały najwyższy procent wybieralności.

Obszar „wychowanie”:

1. Diagnozowanie i rozwiązywanie problemów wychowawczych - 50%

2. Budowanie współpracy nauczycieli i rodziców – 41%

Obszar „inne”:

1. Innowacje pedagogiczne – 42%
2. Sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami – 37%
3. Tworzenie projektów edukacyjnych – 35%

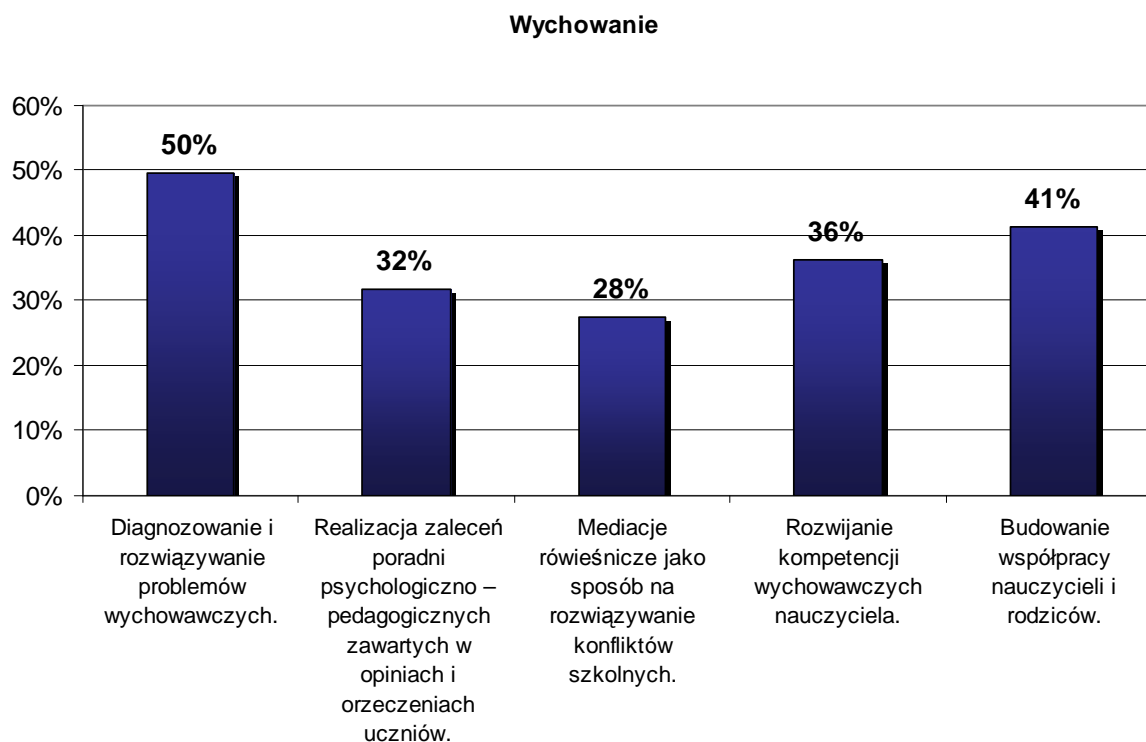
Obszar „kształcenie”:

1. Dostosowywanie wymagań do potrzeb uczniów – indywidualizacja pracy z uczniem – 43%
2. Planowanie procesu kształcenia z uwzględnieniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz innych zmian w systemie edukacji – 35%

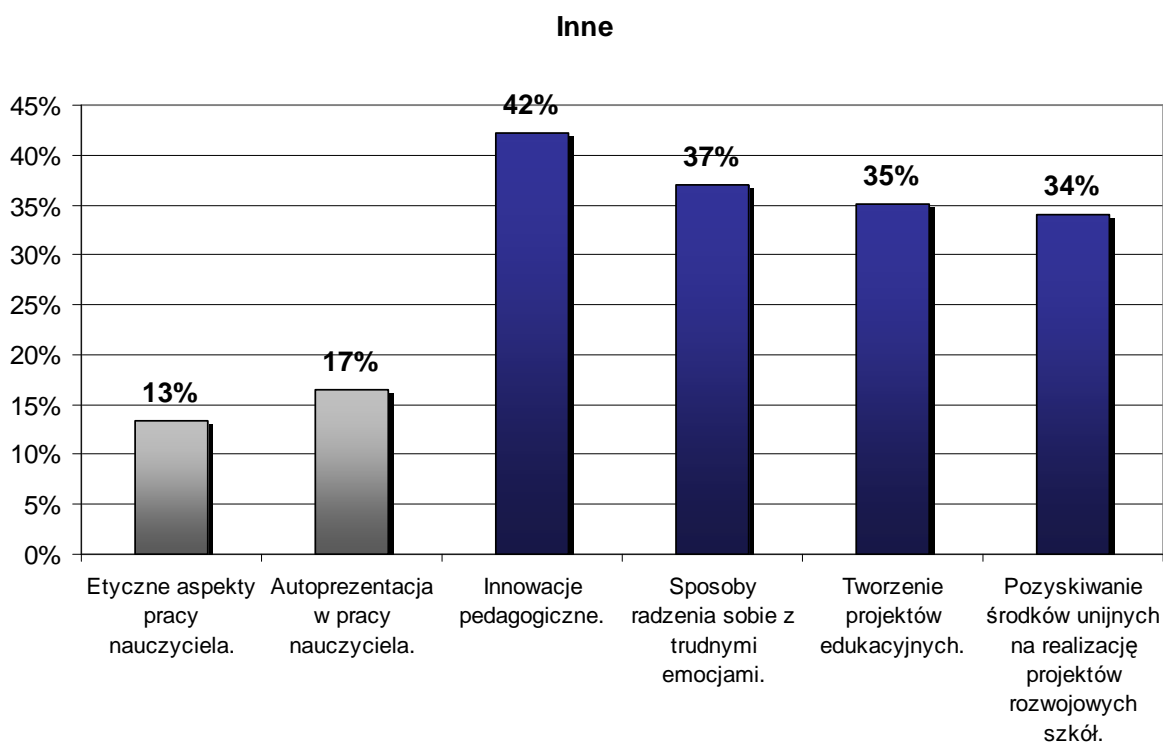
Obszar „zarządzanie”:

1. Ewaluacja wewnętrzna – 28%
2. Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole – 24%

Natomiast dokonując całościowego zestawienia wyników ankiety należy stwierdzić, iż **wszystkie tematy z obszaru „wychowanie” uzyskały wysokie wyniki wskazań. Bez wątpienia świadczy to o stopniu zainteresowania nauczycieli i potrzebą doskonalenia umiejętności zawodowych z tego zakresu.**

Podobny wniosek odnieść można również do tematów zgrupowanych w obszarze „inne”, w którym cztery, spośród sześciu tematów były najczęściej wskazywane przez respondentów.

Konstrukcja ankiety umożliwiła również prześledzenie oczekiwań jej respondentów w zależności od typu placówki, którą reprezentują. Istotne jest to zwłaszcza w kontekście planowania oferty szkoleniowej skierowanej do nauczycieli.

Poniższe wykresy przedstawiają procentowe zestawienia tych tematów, które uzyskały najwyższą liczbę wskazań respondentów z uwzględnieniem typów placówek i w odniesieniu do poszczególnych obszarów.

Przedszkola

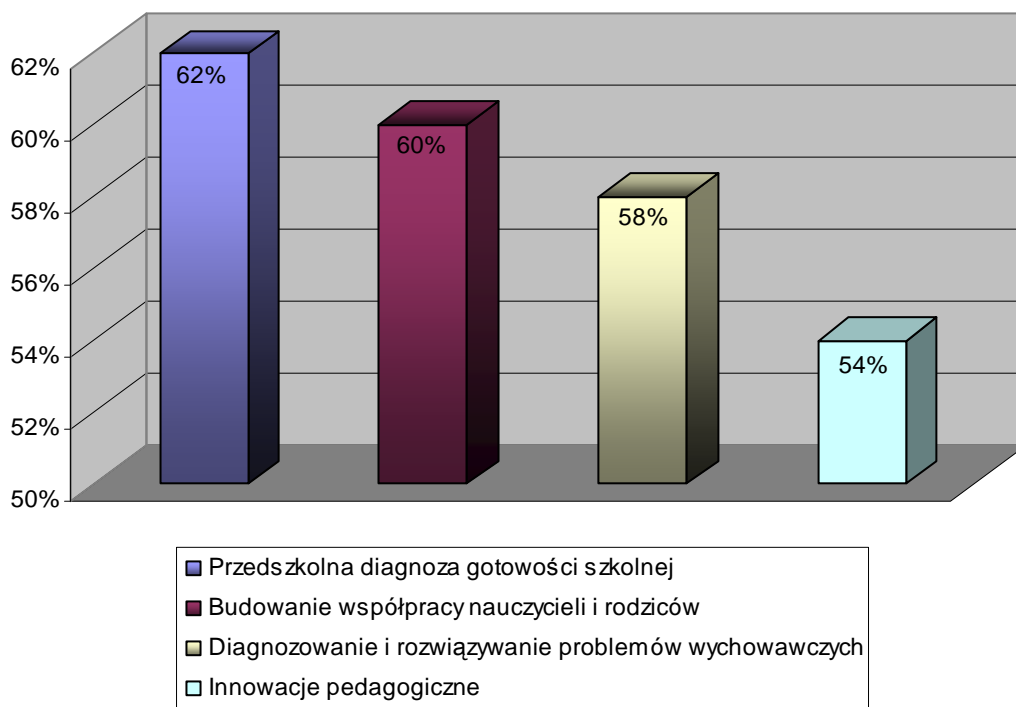
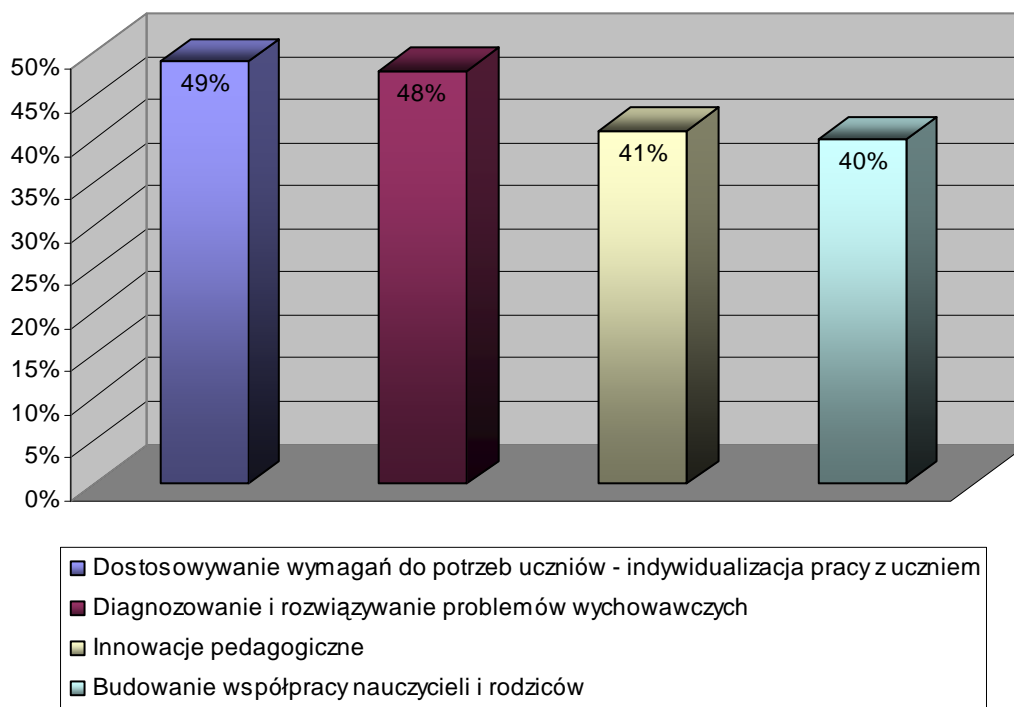

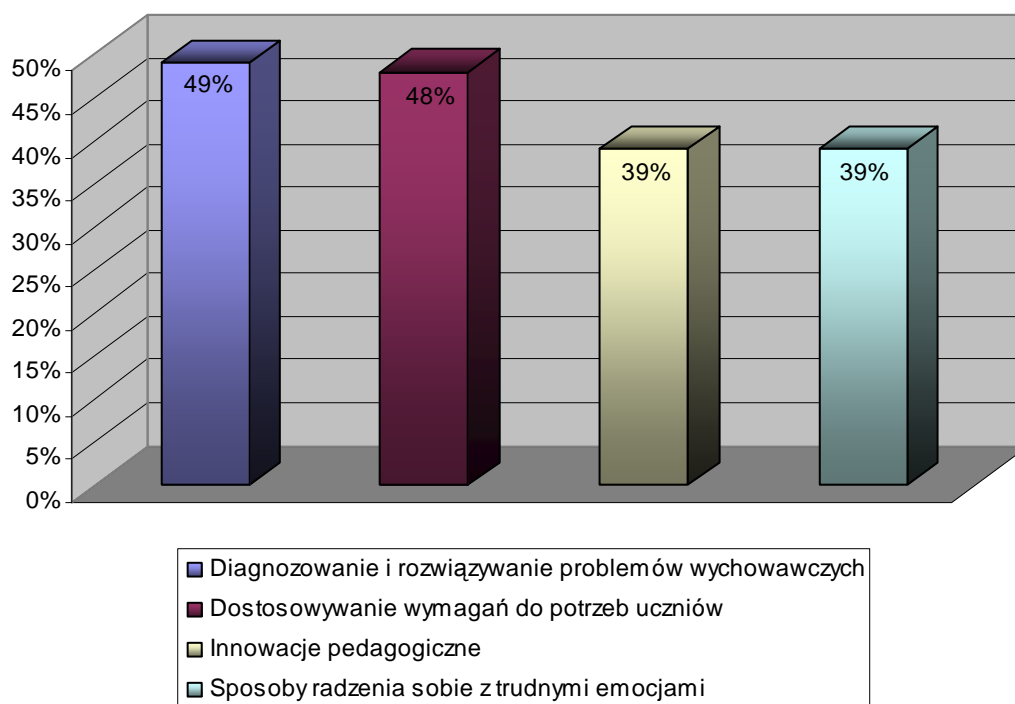
Tabela prezentuje tematy, które uzyskały zdecydowanie najwyższą liczbę wskazań dokonaną przez nauczycieli przedszkoli. Tematy kolejne cieszyły się już mniejszym zainteresowaniem: „Ewaluacja zewnętrzna” – 40%, „Sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami” – 37%, „Tworzenie projektów edukacyjnych” – 37%, „Planowanie procesu kształcenia z uwzględnieniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz innych zmian w systemie edukacji” – 35 %

Szkoły podstawowe

Analizując wszystkie dane dotyczące szkół podstawowych zauważyć można prawidłowość odnoszącą się do całej diagnozy tj. duże zainteresowanie tematyką z obszaru „wychowanie”, ale należy również stwierdzić wysoką liczbę wskazań w obszarze „kształcenie”. Dotyczy to zwłaszcza dwóch tematów: „Planowanie procesu kształcenia z uwzględnieniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz innych zmian w systemie edukacji” – 39% oraz „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole/placówce” – 39%

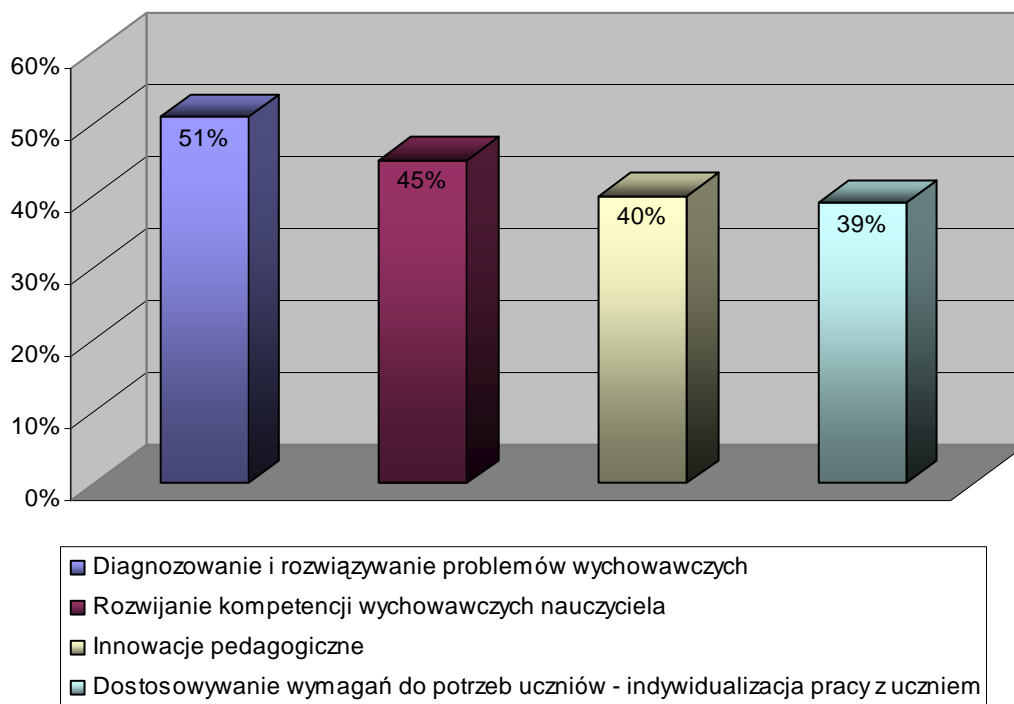
Gimnazja

Wyniki charakteryzujące potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli gimnazjów również wskazują na wysoki poziom zainteresowania tematyką wychowawczą - wszystkie tematy z tego obszaru uzyskały wynik ponad trzydziestoprocentowy.

Wśród tematów z obszaru „kształcenie”, oprócz wyróżnionego na wykresie można odnotować, podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, dwa tematy, które nauczyciele wskazali chętniej od pozostałych. Są to: „Planowanie procesu kształcenia z uwzględnieniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz innych zmian w systemie edukacji” – 34% oraz „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole/placówce” – 34%

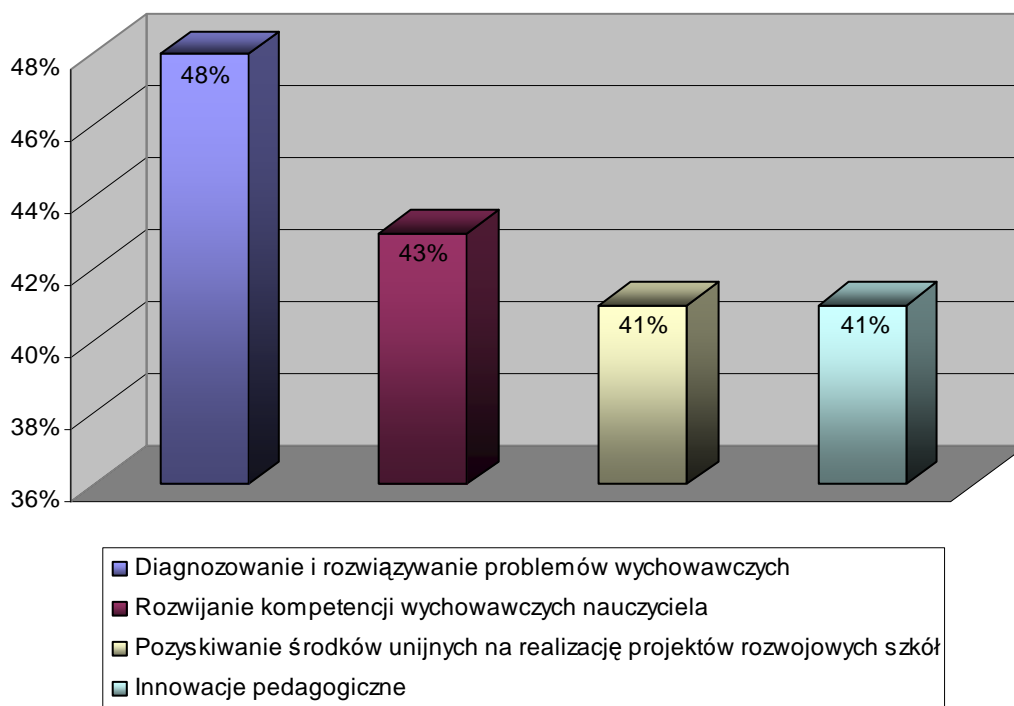
Szkoły ponadgimnazjalne ogólnokształcące

Dokonując analizy danych odnoszących się do szkół ponadgimnazjalnych ogólnokształcących również zauważa się zdecydowanie zainteresowanie nauczycieli szkoleniami z zakresu wychowania. Wyróżnione na wykresie tematy uzyskały największą liczbę wskazań w odniesieniu do całej ankiety.

Spośród tematów z obszaru „kształcenie” oprócz wyróżnionego na wykresie wysoki wynik wskazań należy odnotować przy temacie: „Planowanie procesu kształcenia z uwzględnieniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz innych zmian w systemie edukacji” – 38% . Natomiast z obszaru „inne” temat: „Sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami” – 39%.

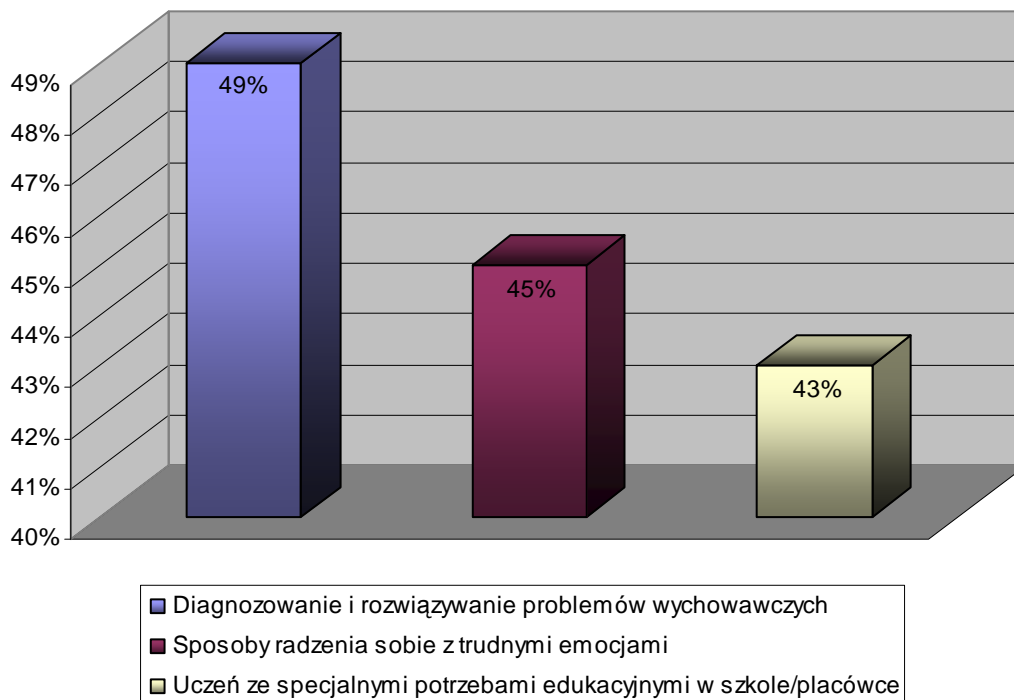
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe

Analizując wszystkie wyniki odnoszące się do szkół ponadgimnazjalnych zawodowych można zauważyć, że zdecydowanie największym zainteresowaniem nauczycieli cieszą się poszczególne tematy z obszaru „wychowanie” oraz „inne”.

Natomiast cechą wyróżniającą wyniki tych szkół na tle pozostałych jest relatywnie wysoka liczba wskazań tematów: „Analiza i wykorzystanie wyników sprawdzianu oraz egzaminów zewnętrznych”- 33% oraz „Tworzenie i funkcjonowanie prawa wewnątrzszkolnego” – 32%

Inne placówki

W przypadku wyników placówek sklasyfikowanych jako „inne” można stwierdzić, iż w każdym obszarze odnotowano jeden temat, który cieszył się największym zainteresowaniem w porównaniu do pozostałych.

Przy dokonaniu analizy wartości procentowych ankiety tematy z obszaru „zarządzanie” nie uzyskują tak wysokich wskazań jak pozostałe. Ale wynika to z faktu, iż tematy z tego obszaru wskazywali głównie dyrektorzy szkół, którzy stanowią jedynie 4% wszystkich respondentów. Odrębne prześledzenie tych wyników pozwala wskazać tematy cieszące się największym zainteresowaniem w obszarze „zarządzanie” z uwzględnieniem poszczególnych typów szkół:

1. przedszkola: „Ewaluacja zewnętrzna” -39%
2. szkoły podstawowe: „Ewaluacja wewnętrzna” - 29%, „Media – relations - współpraca z mediami w sytuacjach kryzysowych oraz przy promocji placówki.” – 28%

3. gimnazja: „Media – relations - współpraca z mediami w sytuacjach kryzysowych oraz przy promocji placówki.” – 26%, „Ewaluacja wewnętrzna” - 24%
4. szkoły ponadgimnazjalne ogólnokształcące: „Media – relations - współpraca z mediami w sytuacjach kryzysowych oraz przy promocji placówki.” – 24%, „Programy naprawcze i ich ewaluacja” – 22%
5. szkoły ponadgimnazjalne zawodowe: „Tworzenie i funkcjonowanie prawa wewnątrzszkolnego” – 32%, „Media – relations - współpraca z mediami w sytuacjach kryzysowych oraz przy promocji placówki.” – 23%
6. inne placówki: „Ewaluacja wewnętrzna” – 34%, „Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole/placówce” – 24%

Analiza całościowa wyników przeprowadzonej diagnozy pozwala stwierdzić, iż **nauczyciele wszystkich typów szkół zdecydowanie wskazują na potrzebę doskonalenia swoich kompetencji wychowawczych.**

Diagnoza pokazała również, iż nauczyciele potrzebują wsparcia w zakresie rozwijania umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami. Niezależnie od typu placówki temat ten wskazało ponad 30% respondentów.

Zestawienie wszystkich wyników pokazuje również, iż na równym poziomie dla wszystkich typów placówek utrzymuje się zainteresowanie tematyką szkoleń dotyczących pozyskiwania środków unijnych i tworzenia projektów edukacyjnych.

Odnosić można natomiast niewielkie zainteresowanie nauczycieli doskonaleniem swoich umiejętności w zakresie technologii informacyjnej, co może wynikać z nasycenia tematyką.

Natomiast zaskakujący może być fakt niewielkiego zainteresowania tematyką poruszającą etyczne aspekty pracy nauczyciela oraz znaczenia autoprezentacji w pracy nauczyciela.

Przeprowadzona diagnoza posłuży do opracowania priorytetów doskonalenia zawodowego nauczycieli w województwie oraz zaplanowania efektywnej oferty szkoleniowej.